

Sygn. akt VI U 440/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 czerwca 2013 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Monika Miller-Młyńska
Protokolant:	Aplikant radcowski Patrycja Nowak

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 11 czerwca 2013 r. w S.

sprawy M. C. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o wysokość kapitału początkowego

na skutek odwołania M. C. (1)

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

z dnia 28 grudnia 2012 roku znak: (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje M. C. (1) prawo do obliczenia wysokości kapitału początkowego z uwzględnieniem wynagrodzeń w kwotach wynikających ze złożonych przez niego rocznych kart wynagrodzeń, stanowiących aktualnie karty: 7-13 akt ZUS dotyczących ubezpieczonego.

UZASADNIENIE

Decyzją z 28 grudnia 2012 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. ustalił M. C. (1) kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. na kwotę 46120,03 zł, przyjmując jako podstawę wymiaru kapitału początkowego kwotę 746,45 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wysokości tej podstawy jako wariant najkorzystniejszy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1 stycznia 1989 r. do 31 grudnia 1998 r. (...) wyniósł 61,14 %. Jeśli chodzi o zarobki ubezpieczonego z całego okresu zatrudnienia w zakładzie (...), to organ rentowy przyjął, że wynosiły one tylko tyle, co wynagrodzenie minimalne, mimo że ubezpieczony złożył do akt oryginały kart wynagrodzeń z wpisami wskazującymi na wyższą wysokość zarobków w tym czasie. Organ rentowy wyjaśnił, że przedłożone karty wynagrodzeń nie są potwierdzone przez zakład pracy.

Pismem z 22 lutego 2013 r.. ubezpieczony odwołał się od powyższej decyzji, wnosząc jej o zmianę i o przeliczenie wysokości kapitału początkowego z uwzględnieniem wynagrodzeń otrzymanych przez niego w okresie zatrudnienia w zakładzie (...) w kwotach wynikających z kart wynagrodzeń.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie w całości, podtrzymując argumentację wyrażoną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

M. C. (1), urodzony (...), w dniu 12 lipca 2011 roku złożył w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w S. wniosek o ustalenie kapitału początkowego.

Decyzją z 28 grudnia 2012 roku organ rentowy ustalił M. C. kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999 r. na kwotę 46120,03 zł, przyjmując jako podstawę wymiaru kapitału początkowego kwotę 746,45 zł. Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wysokości tej podstawy jako wariant najkorzystniejszy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych od 1 stycznia 1989 r. do 31 grudnia 1998 r. (...) wyniósł 61,14 %. Za okres zatrudnienia w zakładzie (...) przyjęto wynagrodzenia minimalne.

Niesporne, a nadto dowody:

- wniosek - k. 1 plik KPU;
- obliczenie wwpw - k. 24 plik KPU.

W okresie od 1 września 1987 r. do 1 października 1996 r. M. C. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Zakładach (...) na stanowisku ślusarza.

W celu udokumentowania otrzymywanych podczas przedmiotowego zatrudnienia zarobków ubezpieczony złożył w ZUS oryginalne karty wynagrodzeń z lat 1987 – 1995, które otrzymał od pracownicy kadr swojego pracodawcy. Karty te zawierają dane przepisane z poszczególnych list płac i – w głównych rubrykach – obejmują wyłącznie dane o należnościach, które stanowiły podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne. Karty wynagrodzeń z okresu od 1987 r. do 1992 r. zostały sporządzone przez Z. W. (1), który zatrudniony był w zakładach (...) na stanowisku samodzielnego księgowego i do którego obowiązków należała m.in. rachuba płac i sprawy związane z ubezpieczeniami społecznymi pracowników. Karty z kolejnych lat zostały sporządzone przez pracownicę, którą przeszkolił Z. W..

Karty te zostały przekazane bezpośrednio pracownikom z uwagi na fakt przejęcia zakładu przez prywatnego pracodawcę i problemy z przechowywaniem dokumentacji pracowniczej. Obecnie dokumentacja dotycząca pracowników znajduje się w piwnicy prywatnego domu, a dostęp do niej jest wysoce utrudniony.

Dowody:

- świadectwo pracy - k. 5 plik KPU;
- karty wynagrodzeń - k. 7 - 13 plik KPU;
- dokumentacja osobowa z okresu zatrudnienia: umowy o pracę - k. 12-14, angaże - k. 15-21;
- zeznania świadka Z. W. (1) - k. 41-42 akt sądowych;
- artykuł prasowy – k. akt sądowych.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią przepisu artykułu 174 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, kapitał początkowy ustala się na zasadach określonych w art. 53, z

uwzględnieniem ust. 2-12. Przy czym, podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art. 15, 16, 17 ust. 1 i 3 oraz art. 18, z tym że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu od dnia 1 stycznia 1980 r. do dnia 31 grudnia 1998 r.

Przepis artykułu 15 ust.1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS stanowi zaś, że podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 i art. 176. Przy czym, w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych (ust. 4 pkt 1) i oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu (ust.4 pkt 2), itd. (ust.4 pkt 3 i 4).

Szczegółowy tryb postępowania w sprawach ustalania prawa do świadczeń pieniężnych przewidzianych w ustawie o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych do dnia 22 listopada 2011 r. określało rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983r. Nr 10, poz. 49 z późn. zm.). Stosownie do § 10 ust. 1 wskazanego rozporządzenia osoba ubiegająca się o emeryturę powinna przedstawić dokumenty stwierdzające okresy zatrudnienia uzasadniające prawo do świadczeń i ich wysokość. Z kolei przepis § 20 pkt 1 rozporządzenia stanowił, że środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość zarobku lub dochodu stanowiącego podstawę wymiaru emerytury lub renty są dla pracowników zaświadczenia zakładów pracy wystawione według wzoru ustalonego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (aktualnie druk Rp-7) albo legitymacja ubezpieczeniowa zawierająca wpisy dotyczące okresów zatrudnienia i wysokości osiągniętych zarobków. Aktualnie kwestie te reguluje Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. W § 21 ust. 1 rozporządzenia wskazano, że środkiem dowodowym stwierdzającym wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu oraz uposażenia przyjmowanego do ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty są zaświadczenia pracodawcy lub innego płatnika składek, legitymacja ubezpieczeniowa lub inny dokument, na podstawie którego można ustalić wysokość wynagrodzenia, dochodu, przychodu lub uposażenia.

Przepisy regulujące postępowanie o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym nie mają zastosowania w postępowaniu sądowym, które regulowane jest przepisami ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 1964 r. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.). Ewentualne ograniczenia dowodowe mogą wynikać jedynie z przepisów tego Kodeksu, przy czym zgodnie z treścią art. 473 k.p.c. w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Z powyższego wynika więc, że wszelkie ograniczenia dowodowe wprowadzane przepisami niższej rangi dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lutego 1996 r., II URN 3/95, OSNAPiUS 1996/16 poz. 239). Podstawowym celem postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym, wszechstronnym wyjaśnieniu okoliczności spornych. Wynika z tego, iż każdy fakt może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane i celowe. W tym miejscu wskazać należy, iż zgodnie z przepisem art. 233 § 1 k.p.c. - Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Sąd orzekający w niniejszej sprawie miał szczególnie na uwadze, że swobodna ocena dowodów dokonywana jest przez pryzmat własnych przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego zasobu doświadczeń życiowych, ale powinna także uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których Sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - ważąc ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego (por. wyrok SN z 10 czerwca 1999 r. II UKN 685/98 OSNAPiUS 2000/17 poz. 655).

W rozpoznawanej sprawie jej stan faktyczny był w zasadzie bezsporny. Organ rentowy uznał za udowodnione zatrudnienie ubezpieczonego w pełnym wymiarze czasu pracy w (...) Zakładzie (...) w okresie od 1 września 1987 r. do 1 października 1996 r., kwestionując wyłącznie moc dowodową przedłożonych przez ubezpieczonego dokumentów potwierdzających wysokość uzyskiwanych przez niego w tym czasie zarobków (kart wynagrodzeń). Organ rentowy co do zasady nie zaprzeczył przy tym prawdziwości wpisów dokonanych w tych kartach, wskazując wyłącznie, że nie mogą one stanowić środka dowodowego, gdyż nie zostały potwierdzone ani przez pracodawcę ani przez archiwum.

W ocenie Sądu zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy pozwolił na ustalenie, że przedłożone przez ubezpieczonego karty wynagrodzeń stanowią wiarygodny środek dowodowy, stwierdzający rzeczywistą wysokość jego zarobków z okresu zatrudnienia w latach 1987-1995. Autentyczność owych kart i miarodajność zamieszczonych w nich wpisów została przy tym dodatkowo potwierdzona przez świadka Z. W. (1), który był zatrudniony w zakładach (...) na stanowisku samodzielnego księgowego, a do jego obowiązków należała m.in. rachuba płac i sprawy związane z ubezpieczeniami społecznymi pracowników. Świadek ten potwierdził, że osobiście wypełniał część z tych kart (z lat 1987 - 1992). Dodatkowo wyjaśnił, że wpisów dokonywano na podstawie list płac, przy czym w kartach płac ujmowano wyłącznie należności, które stanowiły podstawę wymiary składek na ubezpieczenie społeczne ubezpieczonego. Sąd dał w pełni wiarę wyjaśnieniom świadka, mając na względzie w szczególności to, iż jest on osobą obcą dla ubezpieczonego, wobec czego brak jest podstaw, by doszukać się istnienia po jego stronie jakiegokolwiek interesu w tym, by mógł chcieć świadomie złożyć fałszywe zeznania na korzyść ubezpieczonego, narażając się tym samym na odpowiedzialność karną. Jego zeznania, dotyczące także przyczyn przekazywania pracownikom do rąk własnych oryginałów dokumentacji płacowej, znalazły także potwierdzenie w faktach znanych Sądowi z urzędu, z racji prowadzenia innych postępowań pracowników tego zakładu. Problemy pracowników (...) P. z dostępem do akt osobowych oraz dokumentacji płacowej były także swego czasu szeroko opisywane przez lokalne media.

W powyższej sytuacji w ocenie Sądu przedłożone przez ubezpieczonego karty wynagrodzeń należało uznać za dokumenty spełniające wymagania określone w § 20 pkt 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe. Wprawdzie nie zostały one opatrzone pieczęciami nagłówkowymi zakładu pracy, czy pieczęciami imiennymi osób je podpisujących, jednakże okoliczność ta sama w sobie nie mogła ich zdyskredytować jako dowodów w sprawie. Co więcej Sąd zwrócił uwagę, że fakt otrzymywania przez ubezpieczonego zarobków w kwotach wskazanych w kartach wynagrodzeń znalazł dodatkowe potwierdzenie w kserokopiach jego angaży z okresu zatrudnienia w zakładach (...). Np. w angażu z dnia 1.08.1994 r. wskazano, że od 1.08.1994 r. wynagrodzenie ubezpieczonego wynosić będzie 20.800 zł/godzina. W karcie wynagrodzeń za rok 1994 w miesiącu sierpniu wskazano, że ubezpieczony przepracował 190 godzin a jego wynagrodzenie wyniosło 3952000 zł, we wrześniu przepracował 176 godzin a jego wynagrodzenie wyniosło 3660800 zł. Kwoty wskazane w kartach wynagrodzeń stanowią więc iloczyn stawki godzinowej wskazanej w angażu.

Wobec powyższego, kierując się wszystkimi wyżej opisanymi względami, Sąd na mocy przepisu art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w sposób określony w sentencji wyroku.